

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Pestől Budapestig*

Forrás:

Magyarország

Bp

(Hely)

1923. 11. 25

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

725.94 (064.5)

Hely

Idő

"1923"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs.

Pestől Budapestig

A főváros története szóban és képen

(A Magyarország-tudósítójától.) A Műemlékek Országos Bizottsága, amely előadásorozatot rendez Budapest műemlékeiről, vasárnap délelőtt tartja meg első előadását az Omniában. Klebelsberg kultusz-miniszter megnyitó beszéde után Gárdonyi Albert ad elő a főváros történetéről, amelyet három korszakra oszt fel: középkori, törökkori és újkori részre.

E korszakokon belül a főváros élete sajátos alakot öltött. Középkori jelentőségét a főváros a *dunai révnök* köszönhette, amely felvirágoztatta kereskedelmét és ennek következtében már a tatárjárás előtt gazdag polgárság lakta. A *tatárjárás alatt elpusztult a város*, mely a Duna mindkét partjára kiterjeszkedett. IV. Béla király a *Várhegyen új várost alapított*. Ez a város is gyorsan felvirágozott és már az Árpádok kihalása idején országos jelentőséget nyert.

Az uralomra jutott Anjouk előbb Ó-Budát partfogták, utóbb azonban Buda felé fordult figyelmük és megkezdték a királyi palota kiépítését.

A török hódoltság 1541-ben köszöntött be Budára, miután a török sereg előzetesen már egyszer kirabolta. A hódoltság pusztulást jelentett a fővárosra, mert a törökök csak annyit építettek, amennyi a vár biztonságának megóvása érdekében szükséges volt. Építettek ezenkívül fürdőket, minareteket, amelyek messziről tetszetős külsőt adtak a városnak, közelről azonban rettenetes volt a város állapota. 1686-ban az egyesült keresztény hadak elfoglalták a várost, mely a hosszú ostrom alatt teljesen rommá lett és elnéptelenedett.

Az új telepések I. Lipót királytól kiváltság-levéletet kaptak, amely főváros-jelleget adott Budának, de a fővárosi jelleg biztosítására semmit sem tettek. Mária Terézia építtette újjá a királyi palotát. Folytatta e művet II. József, ki az országos kormányhivatalokat Pozsonyból Budára helyezte. Ezalatt Pest városa oly mértékben fejlődött, hogy József nádor szükségesnek tartotta a szépítését.

1848-ra Pest város országos helyzete annyira megerősödött, hogy 1848-ban az országgyűlést Pozsonyról Pestre tették át. Az abszolútizmus egy időre megakasztotta ugyan a fejlődést, de az 1867-iki kiegyezés után újból megindult az élet Pest városában, melyet 1873-ban egyesítettek Budával és Óbudával.

A fejlődést nem csupán élőszóval, hanem egykorú képekkel is megvilágítja az előadás s ezek a képek beszédes emlékei a főváros multjának.

i háziyomda 1922